

Etički kod i uredničke smernice - Novinsko preduzeće "VREME"

Novinari i ostalo angažovano osoblje novinskog preduzeća "Vreme" se moraju ponašati u skladu sa ovim Dokumentom i zakonima Republike Srbije, uredničkim okvirom "Vremena" i drugim pravilima, pravilnicima i politikama novinskog preduzeća "Vreme", uključujući, gde je primenjivo, politike profesionalnih udruženja i mreža u kojima je "Vreme" član.

1. Uvodne odredbe

Član 1

(1) Etički kod i uredničke smernice iznose očekivanja novinskog preduzeća "Vreme" u vezi sa ponašanjem osoblja u odnosu sa kolegama, pretpostavljenima, prema celom novinskom preduzeću "Vreme" a posebno i očekivanja vezana za ponašanje novinara u skladu sa međunarodnim principima i zakonima u Republici Srbiji.

(2) Etički kod i uredničke smernice se odnose na svo osoblje.

Član 2

Cilj ovog Dokumenta je da promoviše slobodu izražavanja i otvorenu komunikaciju, da podstakne osoblje da prati pravila novinskog preduzeća "Vreme", odredbe i politike, da osigura da svo osoblje izbegava vređanje, učestvovanje u ozbiljnim prepirkama i remećenje radnog mesta, kao i da potiče dobro-organizovano, kolaborativno i poštovano okruženje.

Član 3

(1) Prilikom obavljanja svojih dužnosti, svo osoblje je obavezno da se pridržava ovog Dokumenta.

(2) Svo osoblje mora zaštititi legalitet novinskog preduzeća "Vreme" i pridržavati se zakona Republike Srbije.

(3) Svo osoblje se mora ponašati etički i odgovorno prilikom finansijskog poslovanja, rada sa proizvodima, u partnerstvima i vezano za javni imidž novinskog preduzeća "Vreme".

2. Osnovne odredbe

Član 4

Misija novinskog preduzeća "Vreme" je da javnosti pruži tačne, verodostojne i relevantne informacije, uvek vodeći računa o zaštiti javnog interesa. Kao novinsko preduzeće, nepokolebljivo smo posvećeni principima slobodnog i nezavisnog novinarstva, sa naglaskom na

nepriistrasnost i odgovornost prema društvu. Poštujemo demokratske vrednosti, ljudska prava i pluralizam mišljenja, svesni ključne uloge koju novinari imaju u očuvanju slobode medija i odgovornog izveštavanja.

Član 5

- (1) Novinarstvo, kao posebno zanimanje, je posvećeno prosvetivanju javnosti.
- (2) Etičko novinarstvo nastoji da osigura slobodnu razmenu informacija, koje su tačne, pravične i celovite.
- (3) Etičan novinar deluje sa integritetom.

Član 6

- (1) Informacije unutar novinarstva se smatraju društvenim dobrom, a ne robom, što znači da novinari dele odgovornost za prenošenje informacija.
- (2) Društvena odgovornost novinara zahtijeva od njega da, u svakoj situaciji, deluje u skladu sa ličnom etičkom svešću.

Član 7

- (1) Profesionalni novinarski standardi su detaljno regulisani u Uredničkom okviru novinskog preduzeća "Vreme".
- (2) Novinari moraju poštovati pravo ljudi na istinite informacije, uključujući i pravo za dobijanje objektivne slike stvarnosti, putem tačnog i sveobuhvatnog informisanja. Imaju i pravo da se slobodno izraze, koristeći razne kulturne i komunikacijske forme.

Član 8

- (1) Glavni urednik krajnju odgovornost za sav sadržaj koji se objavljuje, nadgleda sve aspekte uredničkog procesa i osigurava da svi članovi tima slede smernice o tačnosti, nepristrasnosti, i profesionalnom ponašanju.
- (2) Urednici pojedinih sektora, poput ekonomije, odgovorni su za nadzor specifičnih oblasti i rukovode procesom verifikacije informacija, uredničkog oblikovanja teksta i poštovanja novinarskih standarda na nižim nivoima.
- (3) Novinari i autori su odgovorni za prikupljanje informacija, proveru tačnosti i dostavljanje sadržaja urednicima na dalju obradu. Tokom rada obavezni su da slede smernice koje se odnose na etičke norme, zaštitu privatnosti i nepristrasnost.

3. Uredničke smernice

1. Tačnost i verifikacija informacija

Član 9

- (1) Sve informacije koje objavljujemo moraju biti tačne, proverene i podržane pouzdanim izvorima.
- (2) Pre objavljivanja, svaki članak prolazi kroz detaljan proces uređivanja, gde se proveravaju sve činjenice i izvori, kako bi se obezbedila tačnost sadržaja.
- (3) Neprihvatljivo je objavljivanje nepotvrđenih podataka ili širenje spekulacija. Kada nismo u mogućnosti da proverimo informacije, to mora biti jasno navedeno u tekstu.

Član 10

- (1) U slučaju bilo kakvih pitanja ili nedoumica u vezi sa poštovanjem naših novinarskih standarda, javnost se može obratiti redakciji putem elektronske pošte ili telefonom.
- (2) Ako se ustanovi greška u objavljenom materijalu, dužni smo da je ispravimo što je pre moguće. Ispravka mora biti transparentna, a javnost obaveštena o grešci i njenoj prirodi.
- (3) Čitaoci i osobe koje su direktno uključene u priču mogu prijaviti grešku putem elektronske pošte ili telefonskim putem, navodeći mesto objave i prirodu greške. Ukoliko se utvrdi postojanje greške, ispravka se vrši što je pre moguće i unosi se u tekst ili materijal na vidljivom mestu, uz jasno i transparentno objašnjenje o prirodi greške.
- (4) Na čelu pravovremenog i transparentnog ispravljanja grešaka nalaze se glavni urednik i urednički tim.

2. Razlikovanje novinskog i komentatorskog sadržaja

Član 11

- (1) Vesti i novinski članci moraju biti nepristrasni, zasnovani na činjenicama i tačni. Novinari su odgovorni za proveru tačnosti svih podataka pre objavljivanja.
- (2) Tekstovi koji izražavaju lična mišljenja ili stavove autora, kao što su komentari i analize, moraju biti jasno označeni kao mišljenje ili komentar.
- (3) Urednici i novinari su dužni da obezbede jasnu vizuelnu i sadržajnu razliku između novinskog i komentatorskog sadržaja, u skladu sa pravilima transparentnosti i profesionalne etike. Čitaocima mora biti jasno naznačeno kada čitaju objektivno izveštavanje i kada je reč o tekstu koji izražava subjektivno mišljenje.

3. Nepristrasnost i pravičnost

Član 12

Novinari moraju poštovati pravo pojedinca na privatnost i ljudsko dostojanstvo, u skladu sa odredbama međunarodnih i lokalnih zakona koji se tiču zaštite prava i ugleda drugih, sprečavanja klevete, lažnih optužbi, uvrede i blaćenja.

Član 13

Novinar je dužan da javnosti obezbedi relevantne materijale koji omogućavaju stvaranje tačne i sveobuhvatne slike, uz jasno navođenje porekla, prirode i činjenica o događajima, procesima i stanjima, predstavljajući ih na što objektivniji način.

Član 14

Novinari moraju izveštavati nepristrasno, bez favorizovanja bilo koje strane ili interesa. Izveštavanje mora biti zasnovano isključivo na činjenicama i verodostojnim izvorima.

Član 15

Novinari moraju poštovati državnu zajednicu, njene demokratske institucije i javni moral.

Član 16

Novinari moraju poštovati univerzalne vrednosti humanizma, mira, demokratije, ljudskih prava, društvenog napretka i nacionalnih sloboda, istovremeno poštujući karakteristične vrednosti, osobine i dignitet svake kulture, kao i prava svakog naroda da slobodno biraju i razvijaju svoje političke, društvene, privredne kulturne sisteme.

Član 17

Novinari se moraju uzdržavati od opravdavanja ili podsticanja rata, agresije i trke u naoružanju, posebno nuklearnom, kao i svih drugih oblika nasilja, mržnje ili diskriminacije, s posebnim naglaskom na rasizam i politiku rasne diskriminacije. Takođe, dužni su da osude opresiju pod autoritarnim režimima, kolonijalizam i neokolonijalizam, kao i druga globalna zla koja pogađaju čovečanstvo, uključujući siromaštvo, nehranjenost i bolesti.

Član 18

(1) Zabranjeno je objavljivanje kleveta, bilo da je reč o uredničkim komentarima, analizama ili autorskim tekstovima.

(2) Pre objavljivanja, sav komentatorski materijal pažljivo pregleda urednički tim kako bi se osiguralo da ispunjava zakonske i etičke standarde, uključujući izbegavanje klevete. Ukoliko postoji rizik od klevetničkih izjava, sadržaj se revidira ili se odlučuje da ne bude objavljen.

Član 19

Nasilan i/ili eksplicitan sadržaj mora biti prikazan sa maksimalnom pažnjom i poštovanjem prema onima koji su pogođeni nasiljem i publici.

4. Etičnost i poštovanje privatnosti

Član 20

Poštujemo pravo na privatnost svih osoba o kojima izveštavamo, osim kada je jasno definisan javni interes koji opravdava uplitanje.

Član 21

Tekstovi moraju biti slobodni od narušavanja privatnosti bilo kojeg pojedinca. Pre objavljivanja, urednici su dužni da pažljivo pregledaju sadržaj tekstova kako bi osigurali da ne sadrže osetljive informacije ili privatne podatke koji nisu u javnom interesu.

Član 22

Svim stranama uključenim u priču mora se omogućiti prilika da odgovore na kritike ili optužbe iznete protiv njih. Ovo je posebno važno kada su u pitanju ozbiljne optužbe ili osetljiva pitanja.

Član 23

Novinari moraju biti posebno oprezni u slučajevima izveštavanja o ličnim tragedijama, bolestima ili traumama.

Član 24

Novinari su dužni da poštuju autorska prava i intelektualnu svojinu drugih. Neovlašćeno korišćenje materijala trećih strana strogo je zabranjeno, osim kada je izričito dozvoljeno zakonom ili prethodno dogovoreno.

Član 25

Zabranjeno je objavljivanje sadržaja koji ima za cilj zastrašivanje, vređanje ili ponižavanje bilo kog pojedinca.

Član 26

Strogo je zabranjeno objavljivanje tekstova koji sadrže govor mržnje. Tekstovi koji podstiču diskriminaciju, nasilje, ili netrpeljivost prema bilo kojoj osobi ili grupi na osnovu rase, vere, pola, etničke pripadnosti, seksualne orijentacije ili bilo koje druge zaštićene kategorije neće biti dopušteni.

Član 27

- (1) Posebna pažnja mora biti posvećena prilikom izveštavanja o deci i maloletnicima.
- (2) Pristanak roditelja ili staratelja je obavezan u slučaju intervjua ili fotografisanja dece mlađe od 18 godina.
- (3) Novinari moraju izbegavati objavljivanje informacija koje mogu dovesti u pitanje privatnost ili bezbednost dece.

Član 28

Urednici će ukloniti sve tekstove koji krše navedena pravila.

5. Izvori i atribucija

Član 29

Novinari su dužni da promovišu pristup javnosti informacijama i omoguće učešće javnosti u medijima, uključujući pravo na ispravku, rektifikaciju ili odgovor.

Član 30

(1) Naša politika promoviše transparentnost i nepristrasnost u radu s izvorima, čime se osigurava nezavisnost novinarskog rada.

(2) Naša praksa naglašava važnost pluralizma mišljenja i nepristrasnosti. Podstiče se korišćenje raznovrsnih, relevantnih i nepristrasnih izvora kako bi se obuhvatile različite perspektive i omogućilo što tačnije i uravnoteženije izveštavanje.

Član 31

(1) Novinari su obavezni da koriste samo pouzdane izvore informacija.

(2) Sve informacije koje se dobijaju moraju biti proverene i potvrđene iz nezavisnih izvora kako bi se osigurala tačnost i nepristrasnost.

Član 32

Novinari su dužni da poštuju privatnost osoba o kojima izveštavaju i da izbegavaju svako nepotrebno zadiranje u privatnost, osim kada to opravdava jasno definisan javni interes.

Član 33

U svim slučajevima kada je ugrožena bezbednost pojedinca, novinari i urednici moraju preduzeti dodatne mere zaštite.

Član 34

Novinar mora očuvati visok nivo integriteta, uključujući pravo da se povuče iz zadatka koji je u suprotnosti s njegovim ličnim uverenjima.

Član 35

Novinari su dužni da zadrže profesionalnu distancu od izvora i da izbegavaju situacije u kojima bi izvor mogao uticati na sadržaj izveštavanja.

Član 36

(1) Anonimni izvori mogu biti korišćeni kada su neophodni i uz odobrenje glavnog urednika.

(2) Odluka o dodeli anonimnosti donosi se u posebnim slučajevima, kao što su zaštita bezbednosti, privatnosti ili egzistencije izvora.

(3) Kada je izvor anonimn, u tekstu se navodi da je identitet zadržan i objašnjava se zbog čega je anonimnost neophodna, bilo da se radi o zaštiti izvora ili o drugim opravdanim razlozima u skladu sa našim uredničkim standardima.

Član 37

Osetljive informacije ne objavljuju se bez pristanka, osim u slučajevima kada to nalaže izuzetan javni interes.

Član 38

Urednici i novinari su odgovorni da spreče bilo kakav oblik pritiska ili uticaja od strane izvora koji bi mogao ugroziti integritet izveštavanja.

Član 39

Korišćenje sadržaja iz drugih medija ili organizacija zahteva jasnu atribuciju. Strogo je zabranjeno reprodukovati materijal drugih autora bez njihove dozvole ili navođenja izvora.

6. Fotografije, video i zvučni materijal

Član 40

(1) Svaki eksterni sadržaj (fotografija, video i audio sadržaj) mora biti pravilno licenciran ili korišćen uz dozvolu vlasnika autorskih prava.

(2) Korišćenje neovlašćenih materijala je strogo zabranjeno.

Član 41

Ukoliko se koristi materijal sa javno dostupnih platformi, novinari i urednici su dužni da provere licencne uslove za takav sadržaj i da pribave odgovarajuće dozvole ukoliko je potrebno.

Član 42

(1) Svi eksterni vizuelni i zvučni materijali moraju biti verifikovani kako bi se osigurala njihova autentičnost i tačnost.

(2) Urednici su odgovorni za proveru da li je sadržaj verodostojan.

(3) Ukoliko postoji bilo kakva sumnja u autentičnost materijala, on neće biti korišćen dok se ne izvrši dodatna provera.

Član 43

(1) Svaka manipulacija vizuelnim ili zvučnim materijalom koja menja kontekst ili značenje je neprihvatljiva.

(2) Ako su slike ili video materijal obrađeni digitalno, to mora biti jasno naznačeno.

Član 44

Prilikom objavljivanja fotografija, moramo biti oprezni da ne narušimo privatnost ljudi, posebno u osetljivim situacijama.

7. Lokacija

Član 45

Svako ograničenje u vezi sa izveštavanjem sa određene lokacije mora biti jasno objašnjeno u samom tekstu.

Član 46

Ukoliko postoje prepreke koje sprečavaju potpunu transparentnost ili pristup određenoj lokaciji, novinari su dužni da to navedu, kako bi čitaoci razumeli ograničenja pod kojima je tekst nastao.

Član 47

Ukoliko je pristup određenoj lokaciji omogućen ili olakšan od strane spoljnog tela, bilo da je reč o državnim institucijama, kompanijama, nevladinim organizacijama ili drugim interesnim grupama, novinari moraju jasno naznačiti ulogu tih tela u obezbeđivanju pristupa lokaciji.

8. Angažman na društvenim mrežama

Član 48

Zaposleni moraju na društvenim mrežama novinskog preduzeća "Vreme" delovati u skladu sa profesionalnim standardima, vodeći računa da ne kompromituju integritet preduzeća.

Član 49

Izbjegava se bilo kakvo ponašanje koje može dovesti u pitanje našu nepristrasnost ili novinarsku nezavisnost.

Član 50

Zaposleni treba da izbegavaju objavljivanje ličnih stavova na društvenim mrežama novinskog preduzeća "Vreme" koji mogu biti percipirani kao stavovi preduzeća.

9. Plaćanje i promocije

Član 51

(1) Integritet profesije ne dozvoljava novinaru da prihvati bilo kakav oblik mita, poklone, usluge ili bilo kakve benefite ili promovisanje bilo kakvog privatnog interesa, koji je suprotan opštem dobru.

(2) Svaka ponuda poklona ili mita mora biti odmah prijavljena glavnom uredniku.

Član 52

(1) Reklame, sponzorisani sadržaji ili promotivni članci moraju biti jasno obeleženi i jasno označeni kao takvi.

(2) Komercijalni materijali su vizuelno i tekstualno odvojeni od novinarskog sadržaja.

Član 53

Novinari nikada ne smeju izveštavati pod uticajem komercijalnih interesa.

Član 54

(1) Čitaocima mora biti jasno naznačeno kada sadržaj potiče od eksternih izvora.

(2) Sav sadržaj koji je obezbedio eksterni entitet, kao što su vladine institucije, kompanije, nevladine organizacije ili druge interesne grupe, mora biti jasno obeležen kao takav.

10. Sukobi interesa

Član 55

Urednička nezavisnost je ključna vrednost koju štitimo kroz jasne mehanizme odgovornosti i hijerarhije.

Član 56

Novinari, zaposleni ili angažovani po ugovoru, imaju potpunu slobodu da istražuju i izveštavaju bez uticaja od strane poslodavca, poslovnih interesa ili eksterne strane.

Član 57

Obaveza novinara i urednika je da izbegavaju bilo kakve aktivnosti ili odnose koji bi mogli ugroziti njihovu nepristrasnost ili integritet novinarskog izveštavanja.

Član 58

Svi zaposleni i saradnici obavezni su da prijave bilo kakve sukobe interesa koji bi mogli ugroziti njihovu nepristrasnost, uključujući finansijske interese, porodične odnose ili bilo koju vrstu ličnih veza sa subjektima o kojima izveštavaju.

Član 59

Zaposleni su dužni da prijave sve poslovne odnose ili veze koje bi mogle uticati na njihov rad ili stvoriti sumnju u njihov integritet.

Član 60

Novinari moraju izbegavati aktivno učešće u političkim procesima koji bi mogli ugroziti njihovu nepristrasnost i moraju se suzdržati od izveštavanja o političkim temama u kojima imaju lične ili političke interese.

Član 61

Zaposleni su dužni da prijave sve lične veze, porodične odnose ili druge privatne interese koji bi mogli ugroziti njihov profesionalni rad.

Član 62

(1) Zaposleni ne smeju koristiti svoju poziciju u preduzeću kako bi ostvarili ličnu korist ili korist za treće strane.

(2) Svi odnosi sa trećim stranama moraju biti vođeni u skladu sa principima integriteta i transparentnosti.

Član 63

Nijedan novinar ne sme biti pod pritiskom da izveštava na način koji bi ugrozio njegovu profesionalnu nezavisnost.

11. Proces zapošljavanja i obuke

Član 64

Proces zapošljavanja uredničkog i redakcijskog osoblja zasniva se na objektivnim kriterijumima, uključujući stručnost, iskustvo u novinarstvu i poznavanje etičkih i profesionalnih standarda.

Član 65

(1) Osiguravamo da proces zapošljavanja, promocije i razvoja osoblja obuhvata ljude različitih polova, etničkih pripadnosti, religija i drugih karakteristika, bez ikakve diskriminacije.

(2) Politika raznolikosti je usmerena na stvaranje uredničkog tima koji odražava široki spektar društvenih grupa i perspektiva, čime se obogaćuje novinarski rad i doprinosi kvalitetu izveštavanja.

Član 66

Kandidati se biraju kroz transparentan proces selekcije koji uključuje intervju, testiranje novinarskih veština i procenu profesionalne etike.

Član 67

Novo zaposleno osoblje prolazi kroz unapred organizovanu temeljnu obuku.

Član 68

(1) Uredničko osoblje redovno učestvuje u programima usavršavanja i obuke, kako bi se pratili novi trendovi i standardi u novinarstvu.

(2) Obuka se fokusira na razvoj novih veština, kao što su digitalno novinarstvo, analitičko izveštavanje, i korišćenje naprednih tehnoloških alata za istraživanje.

12. Prava i odgovornosti frilensera

Član 69

Frilenseri (spoljni saradnici) moraju poštovati uredničke smernice i etička pravila navedena u ovom Dokumentu.

Član 70

Frilenseri su dužni da rade u skladu sa visokim etičkim standardima preduzeća, i njihov rad mora biti podložan istim pravilima provere i verifikacije kao i rad stalnih zaposlenih.

13. Profesionalno ponašanje na radnom mestu

Član 71

Novinsko preduzeće “Vreme” obezbeđuje sigurno, podržavajuće i pozitivno radno okruženje u kojem se vrednuje ravnoteža između poslovnih obaveza i privatnog života zaposlenih.

Član 72

Podržavamo fleksibilne uslove rada, gde je to moguće, kako bi se smanjio stres i unapredilo mentalno i fizičko zdravlje zaposlenih.

Član 73

Zaposleni moraju pokazivati međusobno poštovanje, izbegavajući bilo kakav oblik diskriminacije, uznemiravanja ili neprimerenog ponašanja. Na radnom mestu mora postojati profesionalna atmosfera koja doprinosi zajedničkom radu i uspehu.

Član 74

Svaki oblik diskriminacije, uznemiravanja ili zastrašivanja na radnom mestu strogo je zabranjen i podložan disciplinskim merama.

14. Odgovornost prema javnosti i transparentnost

Član 75

Naš rad je vođen principima odgovornosti prema čitaocima i javnosti. Transparentnost je ključni element u izgradnji poverenja.

Član 76

Svaka priča, analiza ili izveštaj mora biti temeljno zasnovana na činjenicama i javno dostupnim informacijama, uz poštovanje prava javnosti na istinitu informaciju.

4. Poštovanje Etičkog koda i uredničkih smernica

Član 77

- (1) Svo osoblje je obavezno da poštuje odredbe ovog Dokumenta.
- (2) Nepoštovanje ovog Dokumenta podleže disciplinskim merama.

Član 78

- (1) Svo osoblje mora prijaviti svako nepoštovanje ovog Dokumenta svom direktnom pretpostavljenom ili direktoru novinskog preduzeća “Vreme”.

(2) Direktor novinskog preduzeća "Vreme" mora pokrenuti istragu i disciplinski postupak u slučaju opisanom u pasusu (1) ovog Člana.

(3) U slučaju gde direktor novinskog preduzeća "Vreme" ne poštuje ovaj Dokument, bilo ko od osoblja, ko sazna za takvo ponašanje, mora isto prijaviti Skupštini novinskog preduzeća "Vreme", ili ga prijaviti na način definisan u Pravilniku o borbi protiv korupcije.

5. Završne odredbe

Član 79

Direktor novinskog preduzeća "Vreme" je odgovoran za ažuriranje i promene ovog Dokumenta.

Član 80

Ovaj Dokument stupa na snagu 1. januara 2019. god.

Član 81

U slučaju pitanja koje nije obrađeno u ovom Dokumentu, primenjuju se odgovarajuće odredbe Zakona Republike Srbije i Pravilnik novinskog preduzeća "Vreme".

Stevan Ristić
Direktor
Novinsko preduzeće "Vreme" d.o.o.

U Beogradu, 30. decembra 2018.